

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

A tanév befejezéséhez.

Bezárulnak az iskola kapui, a vig gyermekcsereg kiszabadult a négy iskolai fal már-már türhetetlenné vált logságából.

Ilyenkor, kánikula idején, a felnőtt ember se szeret forróságot izzadó falak közé szorulni. Aki szerét ejtheti, kimenekül a szabadba. Annál inkább kívánczik a gyermek lelke ki a zöld természetbe, hól vigan ugrádozhat a fejlődő fiatalság, játszhat és szabad mozgással edzheti testét, mely odabenn az iskolában erősödésben, izmosodásban inkább gátoltatik, mint elősegítettik. Tanítóink legjobban tudják ezt és épp ennek felismerése vezetett a torna köteles tanításához, mely bár tagadhatatlanul nagy haszonnal jár heti egy-két órájával mégsem teszi jóvá azt a kárt, amit a padban való hosszú gugolás a zsenge ifjúságban okoz.

Am, azt sohase várhatjuk, hogy ily irányban tökéletes javulás álljon be. Nem lehet a gyermekeknek mindig tornázni, tanulniok kell első sorban, mert e nélkül el nem le-

hetnek. A tanulás nemcsak a tudás elsajátítása végett szükséges, hanem azért is, hogy a gyermek a kötelesség felismeréséhez és teljesítéséhez szokjék.

Nagy feladat vár itt a szülőkre is. A szülőknél joguk és kötelességük, hogy gyermekeiket fentartásuk, testileg-lelkileg ápolják neveljék, hogy rendeltetésök elérésére képesek legyenek. Azonban a szülők e jogának és kötelességének megvannak a maga határai; amennyiben a gyermekekre is hárulnak kötelességek. Nem feledve azt, hogy valamint mi abban találjuk örömmünket, ha önfáradságunk gyümölcsét élvezhetjük, ugy a gyermeknek is az képezi egész boldogságát, ha önmunkássága, erőlködése folytán jut valami kis eredményhez: és azután elvégezvén munkáját, szabadon mozoghat, játszhat és a maga módja szerint szórakozhassék. A jó szülők bölcsessége idejét várja mindennek és munkásság után megengedi gyermekének, hogy szünidejét élvezhesse.

A gyermek szabad idejét azonban a jó szülők felhasználják gyerme-

kek akaratának nevelését illetőleg. Fölvilágosítják őt rendeltetéséről s arról hogy a tökélyt melyben sarkallik rendeltetésünk főcélja elérni csak úgy fogja, ha a jót nemcsak ismeri és szereti, de gyakorolja is; fölvilágosítják arról is, hogy az igazi boldogságot megszerezni és élvezni csak úgy fogja, ha nem az érzéki javak keresésének, de az erkölcsi kötelességek teljesítésének, az önmegtartóztatást kívánó erények gyakorlásának útján jár.

Egyébként pedig bekövetkezett a pihenés ideje. Itt a szünidő! Élvezze a vig gyermekcsereg teljesen és korlátlanul, de mindenestire okossággal is. A szülők gondja, hogy így legyen. A szülők figyeljenek arra, hogy a gyermekek el ne szilajuljanak a szünidő alatt, hanem a lélek mivélését a test edzése kövesse.

Nem fog ártani, ha a gyermekek néha-néha a tankönyvekbe is be-kandikálnak, hogy el ne felejtsek, mit évközben tanultak. De itt különösen intjük a szülőket mérsékletre, mert a szünidőben tanulásra

T Á R C A

A bátor ember.

Tavaly nagyon kellemetlen volt Pusztatárin a nyár. Az időjárás ugyan szép volt és dinnyénk is volt bőven, de én megbuktam németből és számtanból és ezért úgy bántak velem a szüleim, mint ha én feszítettem volna keresztre a Jézust. Az édesanyám, akárhányszor csak rám nézett, mindig úgy megsajnált, hogy sirva fakadt, az édesapám pedig mindig megakart ölni, mert megbecstelenítettem a családot. Mikor pedig az első napon megettem három kis dinnyét és hozzáfogtam a negyedikhez, megint pofon akart ütni. Én ezért többnyire az istállóban tartózkodtam a kocsisoknál. Hanem ebből is baj lett. Az édesanyám ugyanis minden szombaton maga fésült meg a fésűvel. Addig fésült, míg aztán egyszer hangosan elsikoltatotta magát és azt mondta, hogy most már végleg elzüllöttem és az édesapám beszaladt és megnézte a fésűt és megint megakart ölni.

Akkor jött a házunkba Dusa. Dusa a nagybátyám leánya, a Pista bácsié, aki Eszéken lakik és másképp veti a keresztet mint mi, mert szerb. Azért küldték hozzánk, mert az édesanyja összeveszett az édesapjával és hirtelen elcsapta a nevelőt. Erről nekünk gyerekeknek nem szóltak semmit, de azért mi rögtön tudtuk.

Dusa szintén tizenkét, esztendő, de nagyobb mint én, olyan szép, mint egy angyal, a szeme pedig olyan, mint a fekete macskánké. Mindjárt első nap megakartam cimbalni — de ő olyan kemény pofont adott nekem, hogy szikrát hányt a szemem. Ezen nagyon csodálkoztam és dühbe jöttem, mert nálunk a leányok nem mennek vissza ütni, hanem pityeregni szoktak, ha megverem őket és ennél fogva nekimentem Dusának, hogy földhöz vágjam. Ekkor egy ökölcsapást kaptam a karomra, úgy, hogy egészen elszibbadt, aztán egy másikat a gyomromra, úgy, hogy émelyegni kezdtem, egy harmadikat pedig az orromra kaptam, úgy, hogy megeredt az orrom vére, én még akkor hozzá se tudtam nyulni. Ezt pedig boxolásnak nevezik. Én nem sejtettem, hogy egy fehérruhás kisleány boxolni is tud. Dusa azonban

tud, sőt vivni is tud, meg lovagolni, mert Pista bácsi, aki egy kicsit fuzsitus ember, megtanította mindenre, mert nagyon fájt neki, hogy Dusa nem lett fiú, hanem leány.

Én tehát a kuthoz mentem és megmostam a véres orromat, Dusa meg bement a házba, a szeme pedig igazán úgy fénylett, mint a fekete macskánké.

Én aztán egy hegyes vasdarabot tettem a zsebembe és elhatároztam, hogy betöröm a fejét, mert ha annyiban hagyom a dolgot, szégyen volna az egész osztályunkra. Nem bánom, ha édesapám megint agyon is üt érte, legfőlegb meg szokom hazuról: különben is régi tervem egyszer megszökni.

Délután elmentem halászni. Nálunk nem szokás horoggal vagy hálóval halászni, mert nálunk csak Pece-árok van. Az ember leveti a csizmáját és fölgyúri a nadrágját, aztán térdig gázol a vízbe és keresgél a kimosott part alatt. A balat, ha ugyan fog az ember, a nadrágja zsebébe teszi az ember. Hát amint megyek a vízben, hát egyszerre a másik oldalon szemben velem jö Dusa. Ő is meztláb

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutus bajainál, idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva: **F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Ma számunk 6 oldalra terjed.

való erőszakolás inkább kártékony, mint jó hatása. A gyermekek teljesen elveszítik ezáltal tanulási kedvüket és épp ellenkezőjét érzük el annak, amit akartunk: azt tudni illik, hogy gyermekeinkből tanult, művelt embereket faragjunk.

A szegényügy Csongrádon.

Csongrádvármegye alispánja több ízben bebizonyította, hogy a közutak kiépítésének és a szegényügy rendezésének kérdéseit mennyire szíven viseli.

Azt kellene csodálni, ha nem így lenne: mert minden, a modern Magyarország haladásáért lelkesülő embernek elszomorodva kell látnia azt, hogy mennyire hátrább vagyunk e tekintetben külföldnél.

Hogy némely kis város is mennyire haladhat a kultúra terén, ha vannak a képviselőtestületnek arra való emberei, bizonyítja azt a kis Vágszerede példája, amelynek 2678 lakosa az ottani jótékony egyesület elnökének kezdeményezése folytán a szegényügy rendezésére szabályrendeletet birtaloktani.

Itt, Csongrádon dr. Boér Antal tb. megyei főorvos ur kezdeményezése folytán a Nőegylet megalakult s itt sokkal szebb alkotásra lenne képes a csongrádi társadalom 25,000 lelket számláló lakosa — amennyiben, ha a magtár alatti nagy pincét a város évi 60 frt bér mellett átadná egy állami támogatás mellett létesítendő háziipar gyártelep létesítésére — azzal bizony nem csak gyógyítaná a pauperismus sebeit — hanem előmozdítaná a közvagyonosodást is.

Külömben itt közöljük az említett kis község szabályrendeletét.

A szegényügy rendezése Vágszereden.

Dr. Havas József Vágszered város képviselőtestületének tagja indokolt javaslatot terjesztett a képviselőtestület elé, mely

— elfogadás esetén — alkalmas arra, hogy a szegényügy kérdését Vágszereden megoldja.

A javaslat a következő:

JAVASLAT

Szered község szegényügyének rendezése végett.

I. Általános intézkedések.

1. §. Szered község területén a koldulás tilos.

2. §. Ezen rendelkezés betartása végett egy rendőri közeg köteles egész nap a község utcáin tartózkodni és oly egyéneket, a kiket koldulás ér, a község házára az előjáróság elé állítani.

3. §. A községi közeg ilyen esetekben felelőség terhe mellett köteles tapintatosan és emberségesen eljárni és az esetleges megtámadtatás esetén kívül, akkor is a védekezés határára belül, az előállítandó egyént bántalmaznia nem szabad.

4. §. A koldulásért egyént a községi előjáróság, ha a község szegényei közé tartozik, első ízben megint, második ízben tőle 1 hónapra, harmad ízben 3 hónapra a községi segélyezést megvonja, továbbá visszaesések esetén pedig a község szegényeinek lajstromából törli.

5. §. Ha a koldulásért egyén nem tartozik a község kötelekébe, rendőri közeg által a határáig kikísérendő vagy a körülményekhez képest letartóztatandó.

6. §. Ha enyhébb eszközök sikerre nem vezetnek, akkor az előjáróság köteles a koldulásért egyént a szolgabíróhivatalhoz a kih. btk. VI. fejezetében szabályozott büntetés kimérése végett előállítani.

II. A községi alapról.

7. §. Minden adófizető havonként előlegesen a község pénztárában befizet a koldulás megváltásául a községi szegényalap részére:

- a) ha községi pótdója az évi 100 koronát meghaladja: 3 kor.
- b) ha községi pótdója 80—100 kor.
- c) ha 60—80 koronát tesz: 1 kor. 50 f.
- d) ha 40—60 koronát tesz: 1 kor.
- e) ha 20—40 koronát tesz: 50 f.
- f) ha 10—20 koronát tesz: 50 f.
- g) ha 10 koronán alul marad: 20 f.

8. §. A községi szegényalapot gyarapítja azonkívül azon büntetéspénzek, melyek vagy hatósági ítélet alapján, vagy a községi előjáróság előtt történt önkéntes alávetés alapján a szegényalaphoz jutnak.

9. §. A községi szegényalapot a község előjárósága kezeli és nyilvántartja.

10. §. A községi előjáróságot a községi gazdasági bizottság egyik tagja, a kit a képviselőtestület egy évre választ, a szegényalap kezelésére nézve ellenőrzi.

11. §. A községi előjáróság a szegény-

alap forgalmáról és mérgeléről évenként szabályszerű számadást köteles a községi képviselőtestületnek előterjeszteni.

III. A szegények segélyezéséről!

12. §. A községi előjáróság a község kötelekébe tartozó szegényekről lajstromot vezet.

13. §. Ezen lajstromba csak azon jelentkezőket szabad felvenni, akik akár koruknál, akár testi fogyatkozásaiknál fogva keresetképtelenek és vagyonnal nem bírnak.

14. §. A lajstromban megjegyzés teendő azon községbeli szegényekről, akik a kath. szegények házában elhelyezést nem értek.

15. §. A lajstromban előforduló szegények a szegényalap módjához képest minden hét bizonyos napján megfelelő segélyben részesülnek. A kath. szegényházban elhelyezett szegényeket az előjáróság csak a plébános ajánlatára segélyezheti.

(Folyt. köv.)

Az öreg honvéd és

Csongrád község.

(Hogyan segélyezi Csongrád a volt honvédeket?)

Van Csongrád városának egy öreg szolgálja — Pigler András — akit a szabadságharcba vitt egykor fiatal szíve, abban az édes reményben, hogy honfitársaiért harcol, s az ő kegyeletük fog virrasztani sirja fölött, ha sorsa a halál lesz.

Fájdalom — nem halt meg! Hiszen él: Pigler András immár a várost szolgálja 37 év óta nyomorgván Csongrád város szolgálatában évi 110 frt. fizetésből, amelyet az utca seprésért kapott. A 78 éves öreg honvéd nem bír ebből megélni. Felesége beteg is lett, mert a nyomoruság elvette erejét. A szegény öreg honvéd tehát folyamodott a városhoz, hogy pótolják meg évi fizetését 10 forinttal legalább s ő áldni fogja nevüket haláláig.

Csongrád város képviselőtestülete azonban ehelyett azt cselekedte meg hogy, nyugdíj helyett leütött az öreg fizetéséből évenként 50 frtot: gondolván, hogy ha már honvéd volt Pigler András akkor siessen meghalni, ugy is elég rossz-

volt s ruháját föltúrta térdig és ő is halászott. En nem fogtam még semmit, de ő egy igen szép csikhalat fogott.

Kivettem a zsebemből a hegyes vas darabot és azt montam neki: No, most meghalsz!

Dusa azonban nem ijedt meg, hanem kidobta a halat a partra, aztán fölkapott egy nagy kerek hővet és azt mondta: Legyen szerencsém!

Nem akartam megtámadni, mert tudtam, hogy ez a szerb nő mindenre képes, azért cselhez folyamodtam, mint az indus vadak szokták és zsebettem megint a fegyveremet és nevetve montam, hogy hiszen én csak tréfálok!

Erre ő is nevetett és eldobta a nagy követ és ilyképpen szolt kozzám!

— Ha akarod, kössünk békét, mert én nem szeretek verekedni, ha nem muszáj. Nekem talán egy hónapig is nyilatok kell maradnom, mert akárhányszor a guvernánt vagy a szobaleány miatt baj volt, mindig egy hónapig tartott otthon a harag és azt már látom, hogy a húsdal nem lehet semmit sem kezdeni, mert azok nyafka libák. De mi ketten jó pajtások lehetnénk s sok mulatságos dolgot követhetnénk

el, ha nem árulkodnál rám.

— Jól van, — montam, — kössünk békét.

— Isten téged ugy segéljen? — kérdezte.

— Isten engem ugy segéljen! — montam.

Hát akkor ezentul jó barátok vagyunk. Azzal hozzám lépett és kétszer megcsókolt. Így történt, hogy élethalálra szóló barátságot kötöttünk, aztán együtt haláztunk a Peceárokban, de a szép csik mellé csak egy hitvány kis cigányhalat foghattunk meg.

Dusa még nálunk volt, mikor hozzánk jött vadászatra Kempelen bácsi. Kempelen bácsinak furcsa tuskés szemöldöke van, a bajusza pedig hosszan lelóg, mint a tengeri rosnáré a Paver-expedícó képin, a járása pedig olyan ünnepélyes, mint a miséző papé, Kempelen bácsi semmit sem beszél és mindig olyan arcot csinál, mintha dühös volna. Ez azért van, mert ő igen bátor ember. Egypár esztendővel ezelőtt pisztolydűbeumban agyonlötötte Suskovics bácsit, aki az édesanyám távoli rokona volt és akkor Suskovics néni ugy megjed, hogy ő is szörnyet halt. Pedig nem

is ő rá löttek, de hát ilyen ijedős az aszony-nép. Azóta nálunk mindenki nagyra becsüli Kempelen bácsit, ürülnek, ha eljön, mindig a főhelyre ültetik az édesmama mellé az urak gyufát adnak neki, ha szivarra akar gyújtani, a nők pedig azt mondják, hogy érdekes ember. Való igaz, hogy mindig nagyon bátor arcot csinál. Egyszer láttam, mikor borotválkozott, az álla szappanos volt, de akkor is szigoruan összeráncolta a homlokát. Ha meg iszik egy kicsit, — mert nálunk vadászat után mindig isznak — akkor még haragosabb lesz és mindig körüléz, hogy elég bátornak tartja-e mindenki az asztalnál. Ilyenkor az urak szoktak vigyázni, hogy véletlenül olyat ne mondjanak, amit rossz néven vehetne Kempelen bácsi. És azt is mondják, hogy mindig töltött revolver van a zsebében.

Én Dusanak mindent elmontam, mit Kempelen bácsiról tudtam, hogy agyonlötötte Suskovics bácsit és hogy Suskovics néni is meghalt és hogy milyen bátor ember, — ebédnél aztán mindig csak Kempelen bácsit nézte. Végül Kempelen bácsinak feltűnt, hogy Dusa le nem veszi róla szemét. (Folyt köv.)

szul cselekedte, hogy az utókor há-lájára számított.

No már most azt kérdelem én, hogy van-e nemes gondolkodásu ember, aki ne tartaná különösnek, hogy mindaddig nem tette jóvá az elöljáróság vétkes mulasztását, amely az öreg honvéddal, 37 éves elaggott cselédjével szemben követett el?

Bizony kőből kell lenni a szive annak, akinek sajnálkoznék az öreg honvéden, akinek munkájának béréből levonnak 50 frtot évente és 120 olyan asszonynak, gyerekeknek adnak borra valóul 6200 koronát évente, akik semmit nem dolgoznak, csak a haza kárára és talán szegyenére megszülettek. Sőt közülök nem egynek mint nem szemérmes koldusnak takarékpénztáribetéje van néhány száz forint, mégis ad a város évente egynek-egynek 40-50 frtot évente.

Az öreg honvéd éhezik, nyomorog: ma-holnap sirba viszik a nélkülözések és a bánat — hogy így bánik el vele szülő városa.

A jótékony nőegylet elnöknői nemes szívéhez apellálunk — hogy Csongrád város képviselőtestületét emberies és hazafias kötelességeire figyelmeztessék.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** Kovács Elemér II. jegyző szabadságát a hét folyamán fogja megkezdeni. Ezen idő alatt hivatalának vezetését Sólhlya Gyula I. jegyző veszi át.

— **Rendkívüli megyegyűlés.** Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága július hó 7-én rendkívüli közgyűlést tart. Ezt meg előzően július hó 6-án délelőtt 10 órakor az állandó választmány ülésez, hogy a rendkívüli megyegyűlés tárgysorozatára kerülő ügyeket a közgyűlési tárgyalásra előkészítve, határozati javaslattal ellássa.

— **Záróünnepélyek.** A múlt hó 26-dikán volt a záróünnep a polg. fiúiskolának, mely a megjelent vendégek jelenlétében a következő műsorral folyt le: 1. Hymusz, énekelték a tanulók 2. Pókainé, Gyulaiól, szavalta: Steiner Lipót IV. o. tanuló 3. Igazgatói jelentés 4. Honfida, Dopplertól, énekelték a tanulók 5. Együgyű paraszt, Szentjóni Sz. L. szavalta: Horcsik Nándor IV. o. tanuló 6. Ebéd után, Petőfitől, szavalta: Nagy Sándor IV. oszt. tanuló 7. Az örült, Petőfitől, szavalta, Pozsár István IV. o. tanuló 8. Bucsubeszéd, tartotta: Siha József IV. oszt. tanuló 9. Igazgatói záróbeszéd 10. Szózat, utánna az induló, énekelték a tanulók.

A polg. leányiskolában szintén a múlt hó 26. dikán volt az évzáró ünnep igen díszes közönség jelenlétében. Az ünnepély műsora a következő: 1. Hymusz, énekelték az összes növendékek. 2. Az együgyű paraszt Szentjóni Szabó László költeménye II. Jozsef idejéből. Szavalta Belicay Mária II. o. n. 3. »Der Storch und die Kinder.« Szavalta Turcsányi Erzsébet I. o. n. 4. Igazgatói jelentés. 5. A Fügefa irta Biró Antal, szavalta: Bozó Rozália III. o. n. A tavasz ébredése Énekelték: Schöppe Margit, Kovács Juliska és Vannay Erzsébet. IV. o. növendékek Zongorán kísérté: Vannay Erzsébet. 6. »Az ódon lak« Vigjáték egy fölvonásban. Játzótak: Kraxner Emma és Márkus Etelka I. o. Hornyik Mária. Kádár Erzsébet és Sövényházy Juliska III. oszt. növendékek. 7. Bucsubeszédet mondott Vannay Erzsébet IV. o. n. föl-fölzúgó

tapsvihar és föltűnő tetszés nyilvánítása a nagy és szép közönség részéről eléggé megjutalmazták a rendezőt. A működő növendékek virágcsokrokat kaptak. Különösen tetszetek a szindarab alakjai és a komikumot kiemelő jelmezek melyek a gyermekek sikerült játékával igazán összeváltak. Az ünnepély rendezését Zelenka Jánosné urnő, az ő páratlan zsenialitásával rendezte. Az éneket pedig Vannay Ferencné urnő tanította be oly gyönyörűen, hogy élvezett volt halgatni. Szóval a vendégek azzal a benyomással távoztak, hogy lélek emelőbb ünnepély ilyen alkalomkor még Csongrádon nem volt.

— **Eljegyzés** Reitz Gáspár a Magy. Király szálloda szoba pincérje a folyó hó 22. dikén jegyezte el Gál Viktória kissasszonyt, Gál Pál szeretetre méltó leányát.

— **Egy a felséges népből.** A f. hó 1-én déli 12 órakor a szegedi országút felgyői szakaszánál az uradalomnál alkalmazott részesek egyrésze éppen pihente a nehéz munka fáradalmait, még az asszonynép az országút melletti árok mellett főzött. Felelős szerkesztőnk épp akkor tért vissza nejével és egy rokonával, meg kis gyermekével Csanytelekről. Midőn a pihenő részesek mellett haladtak el a kocsival, egyszer csak előlép egy nyálkás száju suhanc és rákiált az utasokra ekképen: Álljanak meg addig, míg az ételt fel nem találják, mert a por belehull az ételbe! Nem bánom ha méltóságos urak is! Megjegyzendő, hogy a szél a port éppen ellenkező irányba hajtotta. Felelős szerkesztőnk pedig a népfélség ily imponzans megnyilatkozására nem tehetett egyebet, mint tovább hajtattott; nehogy úgy járjon, mint az »Aesopus báránya.«

— **Villanyosvilágítás értekezlet.** Sólhlya Gyula főjegyző ur, a villanyosság létesítésén csakugyan fáradhatatlanul dolgozik. Dacára nagy elfoglaltságának f. hó dikére d. e. 9 órára egybehívta a közgyűlés által e tárgyban kiküldött képviselőket, s egyben az ajánlatot tevő gyárakat is értesítette, hogy ha megjelennek az értekezletre az nagyon előnyös lesz a tárgyalás rövidségére nézve, amennyiben a felvilágosításokat mindjárt megtehetik. Mert már csak ohajtandó lenne, hogy Réti Ferenc képviselő ur se felejtkezne el ezen a napon az értekezletre megjelenni.

— **Közgyűlés a városnál.** F. évi július hó 4-én délelőtt 9 órakor Csongrád község közháza tanács-termében községi képviselő testületi rendes közgyűlés lesz, melynek rendkívül fontos tárgyat fogja képezni a Csongrád sövényházi ármentesítő társulat által bemutatott egyezségi tarvezetnek bemutatása; a régi befektetések kártalanítására nézve. Minthogy Szvoboda Ferenc ügyvéd urnak kétségtelen érdemei vannak — másrésztől határozottan állíthatjuk, hogy a békés megoldást ő is óhajja: e kérdésben leg-sürgősebb teendő lenne egy 10 tagu pénzügyi bizottsághoz áttenni 15 napi határidő mellett javaslat céljából, az ügyet. A pénzügyi bizottság elnökéül Sólhlya Gyula főjegyző ur lenne megválasztható.

— **Tejszövetkezet.** Ma délelőtt 10 órakor a községközháza tanács termében a tejszövetkezeti igazgatóság ülést tart, melynek tárgya a következő.

1. Felterjesztés és kérelem a vasuti menetrendben egy hajnalni vonat megindítása iránt, a tej és gyümölcsértékesítés szempontjából: amennyiben erre van vállalkozó fővárosi nagy kereskedő aki a te-

jét a fővárosban 7 krajcárért venné át napontként.

2. Jelentés a 4 gépgyár ajánlatáról, a tejszövetkezeti üzem berendezése céljából. Intézkedés a meg-tendelés iránt.

3. Üdvözet vármegyénk fő- és alispánjának és kérelem a megígért 10.000 korona kölcsön iránt.

4. Jelentés a Sváb Sándor és Sváb Imre nagybirtokosokkal megkezdett tárgyalásokról, s a tanyai gazdák belépéséről.

5. A tejszövetkezeti üzem ünnepélyes megnyitásának határidejéről, az ünnepség módozatairól s elnök választásáról.

— **Földművelés és kertészet.** A magyar gazdákra azt mondják, hogy nem tanulnak semmit. Hát bizony fényesen rácsáfolt erre Cs. Forgó József csongrádi földbirtokos, aki egyik birtokán ártézi kutat és viztornyot épített, s most öntözni lehet az egész földterületét, amelynek évi haszna háromszor akkora mint öntözés nélkül eddig volt. Azonkivül egy halastavat is létesít, s ha még berendezné a tehenészetet is birtokán, mint azt most Sváb Imre és Sváb Sándor nagybirtokosok tervezik: akkor egész kis paradicsom kert a lenne birtoka.

— **Dalaskőr és műkedvelő társaság.** A csongrádi Széchenyi kör, keblében egy műkedvelő és dalos társaságot akar szervezni, s e célból az alakuló közgyűlést ma délutáni 3 órára hívataék egybe Dr. Heinrich István és Dr. Hollosy István urak.

— **A borjú és a bölcs ifjú.** Megmondta már bölcs Salamon is akiről még a tanyai népek is hallottak valamit az iskolában, hogy nincs semmi új dolog a nap alatt. Aminthogy nincs is — teszem azt igen sok ujságnál. Épen nincs. Hanem azért mégis van ám új dolog. Ilyen például az is amit elmondunk a borjúról, meg a — bölcs ifjúról. Hát a dolog röviden az, hogy néhány hét óta igen sűrűn fordulnak meg nálunk az állat tenyésztés terén országos szaktekintélyek, akik közül egyik felhozta szóbeszéd közt azt, hogy Magyarországon az utolsó időben oly nagy arányokban üzik a borjúk vágatását, hogy a szarvas marha állomány megcsökken. Lapunk egyik munkatársa, aki ezeltől mint gazdasági író számot tevő irodalmi munkásságot fejtett ki, s épen e kérdésben a repartionális fogasztási és kereseti adók igazságos kivételére vonatkozólag egy igen praktikus javaslatát az ország több városban már elfogadták talán adóreform álltalánossá teszi, felemlített ez illető ministeri kiküldöttnek, hogy ő már e tárgyról 1897-ben irt egy tanulmányt s ebben a munkájában azt a nézetét fejezte ki, hogy ha az egy éven aoli borjúkat magasabb fogyasztási adó alá venné az állam korlátozni lehetne a borjувágatásokat, a marhaállomány pusztítását, de másrészt az állatorvosokat is kellene felhatalmazni arra, hogy a szép erősen kifejlett borjúkat, főkép bikaborjúkat, levágatását tiltsák meg. A bölcs csongrádi ifjú meghallván ezt valakitől, mert minden ostoba embernek az a szokása, hogy amit nem ért meg, azt kineveti — az egész várost összecsalolta, hogy micsoda bolondság ez az idea, mert ő ilyent életében nem hallott; Most aztán Bagary Kálmán állattenyésztési felügyelő, a földművelésügyi Ministerium megbízásából a napokban felkeresvén munkatársunkat — akit szerénysége miatt Csongrád megyében csak igen kevesen vesznek észre főleg Vadnay főispán halála óta — a csongrádi állattenyésztés fellendítése fölötti eszmecsere alkalmával azt ujságotla —

hogy a Miniszteriumban már most készülében van egy ministeri rendelet, amelynek lényege az miszerint az egyéven aluli borjukat a minister magasabb fogyasztási adó alá fogja venni, s az állatorvosokat felhatalmazza, hogy a jól kifejlett, szép formájú borjúk levágatását ne engedélyezze. . . Eddig szól a történet. De tanulságul szolgálhat most már ama bizonyos ifjú embernek. Mert megvan írva, hogy tanulj tinó! stb.

— **Méhészek figyelmébe!** A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban az idén 8 tanfolyam szerveztetett. — 3 hétig tart egy-egy tanfolyam. Már két tanfolyam volt a gazdák számára, s jellemző, hogy Csongrádról egyetlen-egy fiatal gazda sem jelentkezett, pedig teljesen ingyen látják el a hallgatókat. Július 24-től augusztus 13-áig a néptanítók számára lesz berendezve a tanfolyam. Junius 18-tól 30-ig a lelkészek számára lesz a tanfolyam. Ha majd a gazdakört megalakítja a tejszövetkezet, akkor másképp lesz Csongrád népe az efféle tanfolyamokkal: mert tanulni kell a jó gazdának, s tanulni szeret is a nép, ha arra figyelmeztetik, hogy hol és mikor lehet tanulni?

— **Házi ipari akció.** A D. M. K. E. csongrádi fiókja Csongrád vármegye házi ipari akcióját társadalmi uton fölkarolni törekszik. Erre vall az elhatározása az elnökségnek, amelylyel ma délután 5 órára a választmányt összehívta oly célból, hogy azon a vármegye háziipari akciójának megkezdett útján egy lépéssel tovább haladjon. Arról van ugyanis szó, hogy a Slójd tanítással a D. M. K. E. központi ipari választmányának támogatásával kísérletet tegyen, miután itt egy igen képzett szakértő áll a közönség rendelkezésére. Egyébként arról is van szó, hogy a szebbnél szebb házi ipari készítményekből, gyümölcsökből az ősszel egy kiállítást fog rendezni a kaszinó termében a Széchenyi kör s amennyiben a nagyterem akusztikáját tönkre teszi az a fiókszoba, amely a sarokban idétlenkedik, úgy hogy hangverseny, vagy felolvasást tartani csak nagy nehézséggel lehet, s a publikum fele kiszorul a teremből — — ennél fogva arra kéri a kaszinó választmányát D. M. K. E. csongrádi fiókja, hogy lenne szíves lebontani a mellék zug falát, s ennek ellenében a kaszinó könyvtára javára minden évben egy hangversenyt, vagy felolvasást rendezhetnének a D. M. K. E. csongrádi fiókjának fiatalabb, agilisabb tagjai, s akkor idővel szép könyvtárhoz jutna a kaszinó, holott így még az újságokat is eladják (4 fillért kotyavetyélik el a Pesti Naplót is az évenként kapott 20 frtos diszalbummal együtt,) ahelyett hogy azt összegyűjtenék. A kaszinó elnöke és választmányja remélhetőleg teljesíteni fogják a D. M. K. E. csongrádi fiókjának kérelmét, mert Mészáros Sándor építész kijelentette, hogy ő, tekintve az üdvös célt — díjtalanul hajlandó a zugfal lebontását elvállalni. Akkor aztán lesz Csongrádnak olyan kaszinó terme, amilyen az ország városában kevés van.

— **Hulla nyomozás.** Új-kécskén Anka László 14 éves fiú fürdés közben mélyebb helyre talált menni s talajt vesztve lába alul a víz elsodorta és társai szeme láttára fulladt a vízbe. A község előljárósága megkeresést intézett a rendőr biztosi hivatalhoz a hulla nyomozása végett. Ez uton felhívjuk a közönséget, hogy a ki a Tiszából esetleg felvetendő hullát meglátja jelentse be az előljáróságnál.

— **Piac vizsgálat** A mult heti piac vizsgálat alkalmával 10 asszonyt küldtek haza az éretlen gyümölcsössel. Egy esetben pedig a hamisított tejet öntötték ki. Nagyon helyes dolog volt a tej kiöntése de gyümölcs megsemmisítése még he-

lyesebb lett volna mert azt a gyümölcsöt azok az asszonyok csak kihozzák újra is eladják pedig igen sok esetben a közegésségügy rovására.

— **Gunyhó tűz.** A mult hóban adtunk hirt arról, hogy Mészáros Rókus gunyhoja ismeretlen okból leégett Junius 29 dikén ismét a második dülőben lévő gunyhó-ját, most már bizonyos hogy valami ellensége felgyújtotta és teljesen leégett. Benégték az összes hordoi és a szőlőmunkához szükséges eszközök. Ugy haljuk, hogy a gyujtogatonak már nyomába van a csendőrség. Reméljük ha megcsipik elveszik a kedvét a gyujtogatás sportjából.

— **Népkert és pince bérbeadása.** A községháza alatti pincét árverésen Goda István, a népkertet pedig Neuschwender Lajos bérletre ki. A bérbeadás ellen úgy látszik kifogások merültek fel mert utóajánlatokat adtak be, még pedig Gulyás Imre a pincére, Szlávik János pedig a népkert bérletére. Ezen utóajánlatokat az e hó 4-én tartandó közgyűlés fogja elintézni.

— **A „Budapesti Újságírók Egyesülete,”** segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékek lesznek a műben. Az Almanach igazán személetes és lelket gyönyörködtető nagy album-alaku diszmu lesz és potom 5 frtba kerül. Megrendelések a „Budapesti Újságírók Egyesülete Almanachja” kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. Mutatoul közöljük Herczeg Ferenc tárca cikket, melyet az Almanach számára írt.

Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a «Pesti Napló» mikor minden esztendőben, diszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megösmerteti, egyuttal meg is szeretteti a művészetet. Ev-év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka diszmuvekkal lepi meg karácsonyra olvasóit a «Pesti Napló», ez a szó legnemesebb értelemben független, szabadelyű és szókimondó lap éi most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén cigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotását (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és számos mást) foglalja diszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és tartalmaz diszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a «Pesti Napló» minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a «Pesti Napló»-ra.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társzerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka.

A VÖRÖSMARTY ALBUM

A Pesti Napló, amely eddig az *Ember tragédiáját*, *Arany János balladait* Zichy Mihály illusztrációval, *Katona József Bánk bánját*, a *Himfy-Albumot*, a *Költők-Albumát*, tavaly a remek kiviteli *Zichy-Albumot*, stb. adta olvasóinak a könyvpiacra általános felülkeltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fénytel és pompával, *aranyvásznon kemény kötésben* a

Vörösmarty-Albumot

ogya olvasóinak karácsonyajándékol adni.

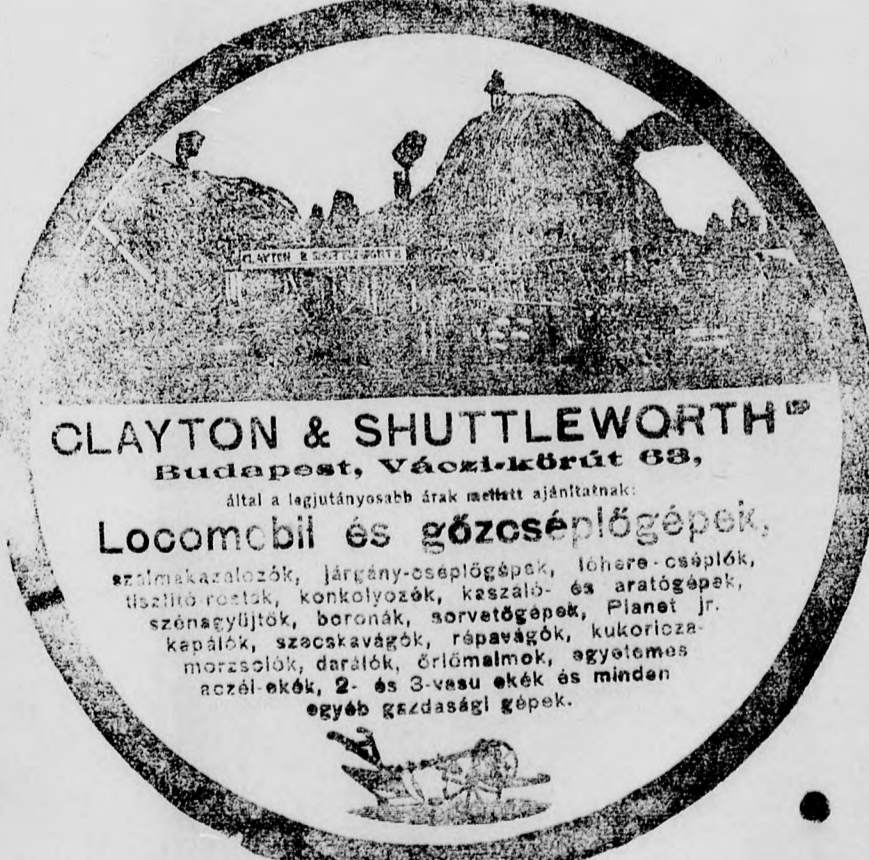
A *Vörösmarty-Album*, a Zichy-Albumnak is diszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát: *Csongor és Tündét*, Vörösmarty-nak e kedves drámai költeményét, a *Szózatot*, a *Vén cigányt*, *Szép Ilonkát* és *Vörösmarty-nak* legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival. 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációval. A *Vörösmarty-Album* műmellékleteit a legjelesebb magyar festőművészek készítik. Mindannyiuk élén ott van *Székely Bertalan*, a legnagyobb magyar történeti festő, aki a *Toldi* című költeményt illusztrálja. Kortársa és barátja *Madarász Viktor*, a *Salamon* című költeményhez készít festményt. A két nagy történelmi festőhöz a következő elsőrendű magyar művészek sorakoznak: *Bihari Sándor*, *Fényes Adolf*, *Ferenczy Károly*, *Kemény Jenő*, *Kernstock Károly*, *Krenner (Tardos) V.*, *Magyar Mannheimer Gusztáv*, *Nagy Sándor*, *Radoné Hirsch Nelli*. Ezenkívül számos kisebb illusztráció díszíti majd a *Vörösmarty-Albumot*, amelyek egész sor kiváló magyar festő művészetét fogják a Vörösmarty-Album keretében bemutatni. A valóban remek kiviteli műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen addig alig jelent meg magyar diszműben. A *Vörösmarty-Albumot* megszerezhetik mindazok, akik a *Pesti Napló*ra.

1. Egyszerre egy *egész évre* előfizetnek,
2. akik *félévre* fizetnek elő és kötelezettséget vállalnak, hogy egy további féléven át előfizetőink lesznek,
3. akik egy *negyedévre* fizetnek elő és további háromnegyed éven át való előfizetésre kötelezettséget vállalnak, azok a második évnegyedre szóló előfizetés beszolgáltatása után kapják meg a *Vörösmarty-Albumot*,
4. akik *havonta* fizetnek elő és egy egész évi előfizetésre kötelezettséget vállalnak, azok a hatodik havi előfizetés beküldése után fogják megkapni a *Vörösmarty-Albumot*.

Azon új előfizetőink, akik a Zichy Mihály albumot, az 1903. évre szóló előfizetés alapján, mint előlegezett ajándékot bírták, azok a *Vörösmarty Mihály* albumot csak úgy kapják meg, ha *egy további egész évre előfizetnek*, illetve ha jelen négy pontban felsorolt előfizetési feltételek egyikének eleget tesznek.

A *Pesti Napló* előfizetési ára: Egész évre 28 kor. félévre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy hóra 2 kor. 40 fillér. Előfizetni minden hó 1-től és 15-től lehet.

A „Pesti Napló” kiadóhivatala.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító rostok, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlőmalomok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetmény.

Csongrád község előjárósága részére szükséges 4 drb. előfogatnak vállalat utján leendő biztosítására megtartandó árlejtés 1904. július hó 18-dikán d. e. 8 órakor a II. jegyzői hivatalban fog megtartatni.

A feltételek a hivatalos órák alatt megtakinthetők.

A hölgy világ
részére!

Védjegy. Minden t. hölgy saját magát minden divat szerint fáradság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL-féle szabályozható**

Női derék szabászati készülék

segélyével, **anélkül, szabászati rajzot megtanult volna.** Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. **Akadémián vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból.** Minden államban törvényileg védve és szabaddalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

Guschelbauer Antal, Sopron és E. Dreohsler, Bécs VI/2, Liniengasse 18. sz. főraktár és szállítási egész Európára.

Képviselők minden helységben kerestetnek.

Prospectust ingyen küldünk.

Uj fakereskedés.

Koncz József

gépész tudatja a t. közönséggel, hogy a félegyházi-utcában a saját hazában fakereskedést nyitott és az első rendű bükk fának ölit 28 koronáért métermázsáját pedig 2 kor. 20 fill. házhoz szállítva árusítja.

Kéri a t. közönség szíves pártfogását.

Köhögésben szenvedők próbálják a csillapító és kellemes ízű

KAISER-féle
mell-bonbont.

2740 közjegyzői okirat, amely arról tanúskodik, hogy biztos gyógyulása a **köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.**

Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.

Egy csomag ára 20 és 40 fillér.

Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél Csongrádon.

BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

Pénzkölcsönt!

közvetíték a legnagyobb Diskreció és legelőnyösebb feltételek mellett, katona tiszteknek, állami, megyei, városi és magán tisztviselőknak, továbbá tanítóknak és papoknak is, fizetés és előjegyzésre, 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyénnek 200 koronától a legmagasabb összegig havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy felcserélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

Radó Mihály bankbizományos

Budapest, Szövetség utca II.

(Válasz bélyeg csatolandó.)

Igazán!

"Furfurbin"

segít
nagyszerűen
utólérhetetlenül
rovar irtá-
son.

Kapható Csongrádon:
Bagossy József, Váradi Jakab urak, Schwartz Szidónia úrnő üzleteiben és a Csongrádi Fogyasztási Szövetkezetben.
Szentesen:
Schultz István, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és Társa, Ifj. Kovács Sándor és Szépe Károly üzleiben.

„MAYER“ gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság **SZOMBATHELY.**

Raktári Budapest, V., Lipót-körút 15.

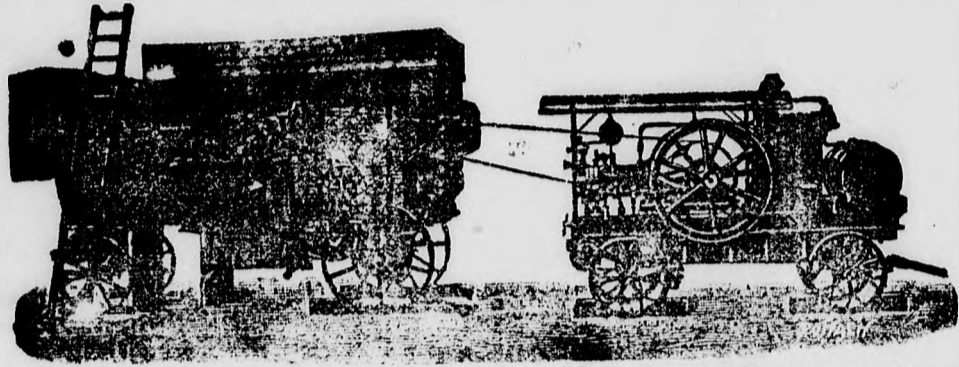
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő} ^{szervezetű} Benzin- és szívó-gázmotorokat ²⁻⁵⁰ ^{lóerőig.}

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegességek: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés

Ne vegyen senki

HANGSZERT,

mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44/l. sz.

Jurgó János

órák: gyári raktár: Wien III/4 Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, részletes teljesen kizárva.

Órajavítási műhely

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezeséget vállalom. Kivonat a nagy árjegyzékből;

7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra	inckelto 40an 36 órai járással	frt 9.20
8089. sz. valódi ezüst pánellánc	15 gr.	„ 1.—
7858. sz. ezüst remontoir dupla fedelű		„ 8.—
8989. sz. ingaóra ütőmóvel, 2 súlyal		„ 11.50
130 cm. magas		„ 1.20
7989. sz. jó ébresztő óra		„ 1.20

Szíveskedjék nevemre és házázámra pontosan figyelni.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 2. SZÁM.

A küszöbön levő permetezési idényre ajándék:

Simplex-, Urania- és Vermorel-

permetező,

„Egyszerűség“ szénkénegező

Hecylen molylámpa

Molyfecskenők

és minden a szőlészet és pincészetekhez szükséges anyagok és eszközök.

↳ Kimerítő árjegyzékét ingyen és bérmentve küldök. ↳

4%-OS

PÁNY

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan ^{3/4} értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! Csepelnek, katonatiszteknek, állami- és magánhivataltalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes é

kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

↳ Bank- és magánadóságek convertálása.

↳ **MELLER LAJOS és Társai bankbizomány**

Budapest, VI., David-utca 15.

(Törvényszéki legjegyzett cég.) (Válasz bélyeg.)

1 12

**Hirdetések jutányos áron felvétetnek,
lapunk kiadóhivatalában.**

Nyomtatott Weisz Nérk könyvnyomdájában Csongrádon 1904.